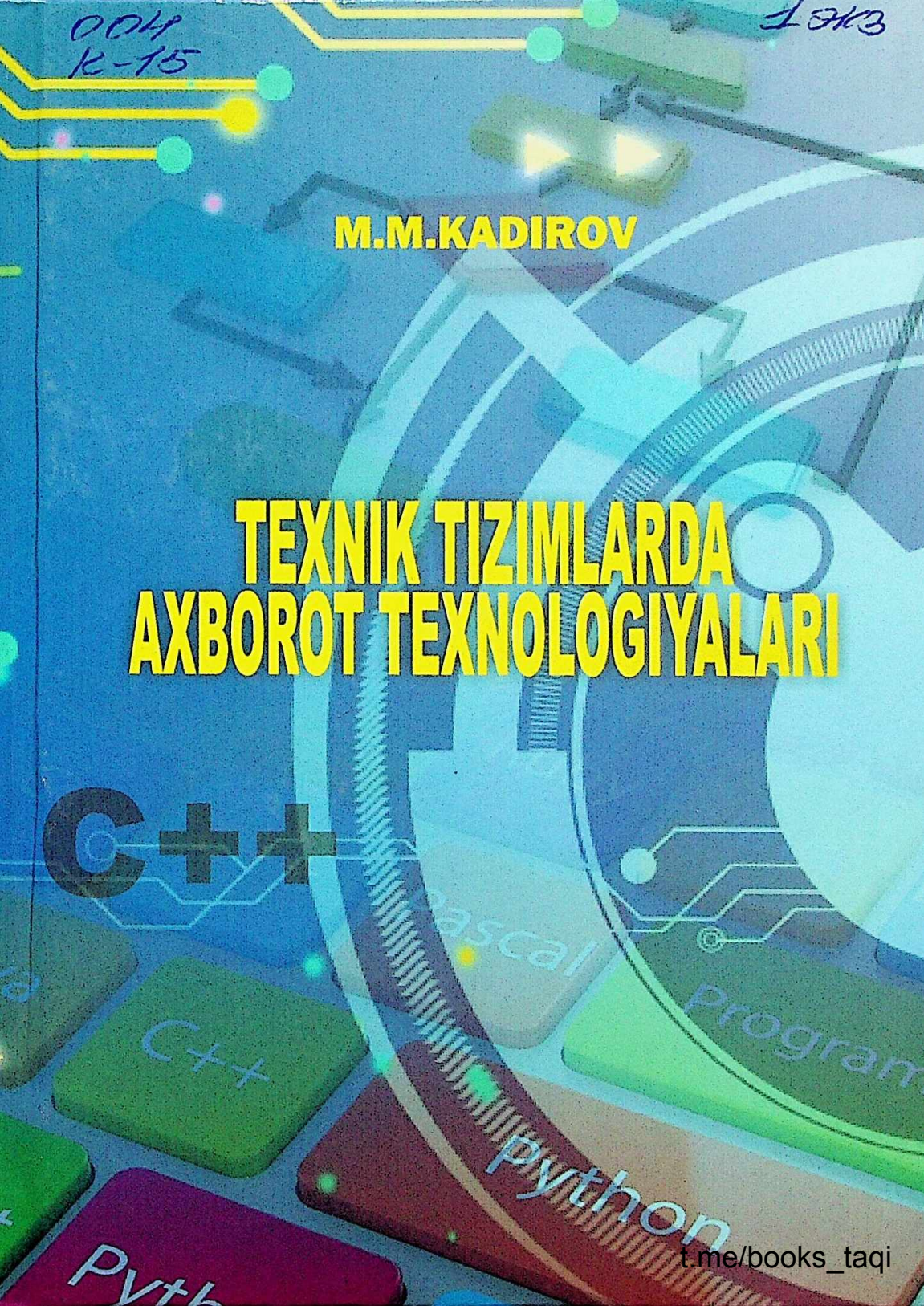

0049
K-15

1983

M.M.KADIROV

TEXNIK TIZIMLARDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARI

C++

Pascal

Program

python

Pyth

t.me/books_taqi

004
K-15

1203

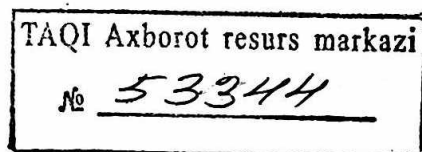
**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA
MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

M.M. KADIROV

**TEXNIK TIZIMLARDA
AXBOROT TEXNOLOGIYALARI**

2-qism

*O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi
tomonidan oliy o'quv yurtlarining texnik tizimlarda axborot
texnologiyalari fanini o'rganayotgan barcha ta'lim yo'nalishi
talabalari uchun darslik sifatida tavsiya etilgan*

«O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati» nashriyoti
Toshkent — 2019

t.me/books_taqi

UO'K: 004.43(075)

KBK: 32.81ya73

K 15

Kadirov, M.M.

K 15 Texnik tizimlarda axborot texnologiyalari [Matn] 2-qism: darslik / M.M. Kadirov. – Toshkent: «O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati» nashriyoti, 2019. – 306 bet.

UO'K: 004.43(075)

KBK: 32.81

Mazkur darslikda “Texnik tizimlarda axborot texnologiyalari” fanining asosiy bo‘limlaridan bo‘lgan dasturlash texnologiyalari haqida bayon etilgan. Darslikda zamonaviy dasturlash tillari va texnologiyalari, Borland C++ Builder 6 integrallashgan sohasi, uning tashkil etuvchilari va asosiy konstruksiyalaridan foydalanish xususiyatlari haqida to‘liq ma’lumotlar berilgan. Texnik tizimlardagi jarayonlarni dasturlash misollar yordamida ko‘rsatilgan.

Darslik “Texnik tizimlarda axborot texnologiyalari” fanini o‘rganayotgan barcha ta’lim yo‘nalishidagi bakalavr talabalariga mo‘ljallangan. Shuningdek, darslik magistrantlar, professor-o‘qituvchilar hamda fanni mustaqil o‘rganuvchilarga tavsiya etiladi.

Taqrizchilar:

Sh.M. Gulyamov – ToshDTU, “ICHJA” kafedrası professori, t.f.d., prof.,

A.X. Nishanov – TATU, “ATDT” kafedrası professori, t.f.d., prof.

ISBN 978-9943-6169-7-4

© «O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati» nashriyoti, 2019
t.me/books_taqi

KIRISH

Texnik tizimlarda axborot texnologiyalari iqtisodda, boshqarishda, aloqada, ilmiy tadqiqotlarda, ta'limda, xizmat ko'rsatish sohasida, tijorat, moliya va inson faoliyatining boshqa sohalarida qo'llanilishining rivoji axborotlashtirish va jamiyat rivojini belgilovchi yo'nalish hisoblanadi. Kompyuter texnikasining qo'llanishi evaziga erishiluvchi samara axborot ishlanishi ko'lamining oshishi bilan ortib boradi.

Bugungi kunda mamlakatimizda olib borilayotgan keng ko'lamli islohotlar ko'p jihatdan uzluksiz ta'lim tizimini shakllantirishni taqozo etadi. Yangicha fikrlaydigan, bozor sharoitlarida muvaffaqiyatli xo'jalik yurita oladigan malakali, chuqur bilimli mutaxassislarni, ayniqsa, axborot texnologiyalaridan keng foydalana oladigan malakali kadrlarni tayyorlash davr talabi bo'lib qolmoqda.

Jamiyatning jadal sur'atlarda rivojlanishi axborot texnologiyalarini barcha sohalariga joriy etish bilan chambarchas bog'liq. Bu esa yosh mutaxassis kadrlardan zamonaviy dasturlash texnologiyalarini bilishni talab etadi.

Darslik kadrlar tayyorlash milliy dasturi "Ta'lim to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi qonunining qoidalariga muvofiq holda amalga oshirilgan bo'lib, milliy tajribaning tahlili va zamonaviy dasturlash tizimidagi jahon miqyosidagi yutuqlar asosida tayyorlangan.

Darslikning birinchi bobida zamonaviy dasturlash tillari va texnologiyalari, ularning ishlatilishi va tasnifi haqida to'liq ma'lumotlar berilgan.

Darslikning ikkinchi bobida Borland C++ Builder 6 integrallashgan sohasi, uning tashkil etuvchilari, dasturni o'rnatish jarayoni va komponentalar palitrasi haqida bayon etilgan.

Darslikning uchinchi bobida C++ dasturlash tilining asosiy konstruksiyalari va ulardan foydalanish xususiyatlari, ma'lumotlarning toifalari, standart funksiyalar, shuningdek, konsol va vizual muhitlarda dasturlarni tuzishga alohida e'tibor berilgan.

Darslikning to'rtinchi bobida Borland C++ Builder 6 dasturlash tizimida chiziqli jarayonlarni dasturlash va operatorlar tasnifi batafsil bayon etilgan.

Darslikning beshinchi bobida C++ Builder 6 dasturlash tizimida tarmoqlanuvchi jarayonlarni dasturlash, shartsiz o'tish operatori, shartli o'tish operatori va tanlash operatorlari misollar yordamida to'liq bayon etilgan.

Darslikning oltinchi bobida C++ Builder 6 dasturlash tizimida takrorlanuvchi jarayonlarni dasturlash, avval sharti tekshiriladigan takrorlanish jarayoni, sharti keyin tekshiriladigan takrorlanish jarayoni va parametrli takrorlanish jarayonlariga alohida e'tibor berilgan.

Darslikning yettinchi bobi Borland C++ Builder 6 dasturlash tizimida massivlar bilan ishlashga bag'ishlangan. Massiv tushunchasi va uning turlari, C++ tilida massivlarni tavsiflash va massiv elementlarini xotiraga kiritish misollarda batafsil bayon etilgan.

Darslikning sakkizinchi bobida C++ tilida struktura toifasi va ularni tavsiflash, struktura elementi va ular ustida bajariladigan amallar, shuningdek, C++ dasturlash tilida aralash toifani qo'llash misollarda batafsil keltirilgan.

Darslikning to'qqizinchi bobida C++ da funksiya va protseduralar, strukturaviy dasturlashni amalga oshirish va muhandislik masalalarini obyektga mo'ljallangan dasturlarga tatbiq etish vazifalariga e'tibor qaratilgan.

Darslikning o'ninchi bobida C++ dasturlash tizimida ma'lumotlarning faylli va murojaat toifasi bilan ishlash, murojaat toifasi va uni dasturdagi o'rni batafsil yoritilgan.